

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 134/19
V Lucemburku dne 5. listopadu 2019

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-192/18
Komise v. Polsko

Polská pravidla týkající se věkové hranice pro odchod do důchodu soudců a státních zástupců, která byla přijata v červenci 2017, jsou v rozporu s unijním právem

V rozsudku Komise v. Polsko (Nezávislost obecných soudů) (C-192/18), vyhlášeném dne 5. listopadu 2019, Soudní dvůr zasedající ve velkém senátu vyhověl žalobě pro nesplnění povinnosti podané Komisí proti Polské republice a konstatoval, že tento členský stát tím, že zavedl rozdílnou věkovou hranici pro odchod do důchodu pro ženy a muže zastávající funkci soudce nebo státního zástupce, a tím, že snížil věkovou hranici pro odchod do důchodu soudců obecných soudů a zároveň ministři spravedlnosti svěřil pravomoc prodloužit dobu aktivní činnosti těchto soudců, nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z unijního práva.

Polský zákon ze dne 12. července 2017 snížil věkovou hranici pro odchod do důchodu soudců obecných soudů a státních zástupců, jakož i věkovou hranici pro předčasný odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) na 60 let pro ženy a 65 let pro muže, zatímco dříve byly tyto věkové hranice stanoveny pro obě pohlaví na 67 let. Kromě toho tento zákon svěřil ministři spravedlnosti pravomoc prodloužit dobu aktivního výkonu funkce soudců obecných soudů po dosažení takto stanovených nových věkových hranic, lišících se podle pohlaví. Vzhledem k tomu, že Komise měla za to, že tato pravidla jsou v rozporu s unijním právem¹, podala k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti.

Soudní dvůr se zaprvé vyjádřil k rozlišování zavedenému tímto zákonem, pokud jde o věkové hranice pro odchod do důchodu, které se vztahují na ženy a muže zastávající funkci soudce nebo státního zástupce. V tomto ohledu nejprve uvedl, že starobní důchody, které pobírají uvedení soudci a státní zástupci, spadají pod článek 157 SFEU, podle kterého každý členský stát zajistí uplatnění zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci. Dotčené důchodové systémy spadají rovněž do působnosti ustanovení směrnice 2006/54 týkajících se rovného zacházení v systémech sociálního zabezpečení pracovníků. Dále Soudní dvůr rozhodl, že tento zákon zavedl podmínky, které jsou přímo diskriminační na základě pohlaví, zejména pokud jde o okamžik, ke kterému mohou dotčené osoby využít účinného přístupu k výhodám poskytovaným předmětnými důchodovými systémy. Konečně odmítl argument Polské republiky, podle kterého takto stanovené rozdíly mezi ženami a muži zastávajícími funkci soudce nebo státního zástupce v oblasti věkové hranice pro přístup k starobnímu důchodu představují opatření pozitivní diskriminace. Tyto rozdíly totiž nemohou kompenzovat znevýhodnění, na která naráží kariéra státních zaměstnankyň, tím, že těmto ženám pomohou v profesním životě a napraví problémy, se kterými se mohou setkávat během své profesní kariéry. Soudní dvůr tedy dospěl k závěru, že dotčené právní předpisy porušují článek 157 SFEU, jakož i směrnici 2006/54.

Zadruhé Soudní dvůr zkoumal opatření spočívající v tom, že ministři spravedlnosti je svěřena pravomoc povolit či nepovolit pokračování ve výkonu funkce soudce obecných soudů po dosažení

¹ Článek 157 SFEU, čl. 5 písm. a) a čl. 9 odst. 1 písm. f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2006, L 204, s. 23), jakož i čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie.

nové, snížené věkové hranice pro odchod do důchodu. Ve světle zejména rozsudku ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu)², zaujal nejprve stanovisko k použitelnosti a dosahu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, který ukládá členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie. V tomto ohledu uvedl, že polské obecné soudy mohou rozhodovat o otázkách týkajících se unijního práva, takže musí splňovat požadavky, které jsou takové ochraně vlastní. K zajištění, že budou vůbec schopny tuto ochranu poskytnout, je zásadní ochrana jejich nezávislosti.

Tato nezávislost podle ustálené judikatury vyžaduje, aby dotyčný orgán vykonával své funkce zcela samostatně a nestranně. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že okolnost, že takový orgán, jako je ministr spravedlnosti, je nadán pravomocí povolovat prodloužení výkonu soudcovské funkce po dosažení obvyklého věku odchodu do důchodu, není sama o sobě dostačující k učinění závěru o porušení zásady nezávislosti. Konstatoval však, že hmotněprávní a procesní podmínky uplatňování této rozhodovací pravomoci mohou vyvolávat legitimní pochybnosti stran neovlivnitelnosti dotyčných soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutralitě. Kritéria, na základě kterých má ministr přijmout rozhodnutí, jsou totiž příliš vágní a neověřitelná; uvedené rozhodnutí nemusí být odůvodněno a nelze jej napadnout soudní žalobou. Dále délka doby, po kterou soudci mohou čekat na rozhodnutí ministra, závisí na tomto ministrově.

Kromě toho podle rovněž ustálené judikatury vyžaduje nezbytná neovlivnitelnost soudců ve vztahu ke všem vnějším zásahům nebo tlakům určité záruky schopné chránit osoby, jejichž úkolem je rozhodovat, jako je neodvolatelnost. Zásada neodvolatelnosti zejména vyžaduje, aby soudci mohli zůstat ve funkci až do věku povinného odchodu do důchodu nebo do skončení funkčního období, bylo-li stanoveno na dobu určitou. Ač tato zásada není zcela absolutní, odchýlit se od ní lze pouze za podmínky, že to odůvodňují naléhavé legitimní důvody a při dodržení zásady proporcionality. V projednávané věci přitom kombinace opatření spočívajícího ve snížení obvyklého věku odchodu do důchodu soudců obecných soudů a opatření spočívajícího v tom, že ministrově spravedlnosti je svěřena diskreční pravomoc povolovat pokračování ve výkonu funkce těchto soudců po dosažení takto stanovené nové věkové hranice, po dobu deseti let u soudkyň a pěti let u soudců, tuto zásadu porušuje. Tato kombinace opatření může totiž vyvolat u jednotlivců legitimní pochybnosti ohledně toho, že nový systém má ve skutečnosti ministrově umožnit, aby vytlačil – při dosažení nově stanoveného obvyklého věku odchodu do důchodu – některé skupiny soudců a současně ponechal jinou část těchto soudců ve funkci. Navíc vzhledem k tomu, že rozhodnutí ministra nepodléhá žádné lhůtě a dotčený soudce zůstává ve funkci až do přijetí takového rozhodnutí, případné záporné rozhodnutí ministra může být vydáno poté, co byl dotyčný ponechán ve funkci po dosažení nového věku odchodu do důchodu.

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotyčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

² Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko (Nezávislost Nejvyššího soudu) ([C-619/18](#), EU:C:2019:531).